

Editorial

Milí čtenáři,

kanonické právo bývá někdy vnímáno jako soubor norem, které upravují život církve. Takové pojetí je však příliš úzké. Církevní právo není cílem samo o sobě, ale prostředkem, kterým církev uskutečňuje své poslání – chránit pravdu, sloužit spravedlnosti a vést věřící ke spáse. Nejvyšší zákon církve, *salus animarum suprema lex* (kán. 1752 CIC), připomíná, že každé právní ustanovení, každý správní akt i každé soudní rozhodnutí musí být poměřovány právě tímto cílem.

Druhý vatikánský koncil připomíná, že církev je současně tajemstvím spásy i viditelně uspořádaným společenstvím (*Lumen gentium*, 8). Proto vedle hlásání evangelia a slavení svátostí potřebuje také právo, které chrání důstojnost člověka, zajišťuje řád církevního života a vytváří prostor pro spravedlivé řešení sporů. Kanonické právo tak není výrazem právního formalismu, ale službou pravdě a jednotě Božího lidu.

V této souvislosti nabývají zvláštního významu slova papeže Lva XIV., který připomíná, že pastýř má být především „svědkem naděje příkladem života pevně zakořeněného v Bohu a zcela darovaného do služby církvi“. Stejně tak všichni, kdo v církvi vykonávají službu práva – biskupové, soudci, obhájci svazku, notáři, kancléři, advokáti i další odborní pracovníci – nejsou pouhými správci právních předpisů. Jsou povoláni stát se služebníky pravdy, kteří svou prací přispívají k jednotě církve a k obnově důvěry ve spravedlnost.

Právě proto církevní právo nikdy nesmí sklouznout ani k právnímu pozitivismu, ani k opačnému extrému svévolného rozhodování pod záminkou pastorage. Tradice církve zná princip *aequitas canonica*, který umožňuje moudře přihlížet ke konkrétním okolnostem jednotlivých případů. Tato legitimní pružnost však nikdy neznamena relativizaci norem, které vycházejí z božského práva nebo chrání samotnou podstatu církve. Pravá pastorační moudrost spojuje věrnost pravdě s citlivostí vůči člověku.

Stejným způsobem nelze oddělovat spravedlnost od milosrdenství. Jak opakovaně připomínali svatý Jan Pavel II., Benedikt XVI., papež František i papež Lev XIV., milosrdenství není popřením spravedlnosti, ale jejím naplněním. Církevní soudnictví proto neusiluje o vítězství

jedné strany nad druhou, nýbrž o nalezení objektivní pravdy, která jediná může být pevným základem skutečného pokoje a smíření.

Právě tato témata byla předmětem VI. Symposia kanonického práva, které se uskutečnilo ve dnech 21.–24. září 2025 ve Vranově u Brna. Setkali se zde odborníci z oblasti kanonického práva, teologie i pastorační praxe, aby společně hledali odpovědi na aktuální otázky života církve. Přednášky i následné diskuse ukázaly, že služba právu není pouhou odbornou disciplínou, ale podstatnou součástí poslání církve, která je povolána být znamením Boží spravedlnosti a milosrdenství uprostřed současného světa.

Předkládaný svazek *Adnotatio iurisprudentiae* obsahuje příspěvky přednesené na tomto sympoziu. Tak jako v předchozích ročnících jsou jednotlivé studie publikovány v původním jazyce i v českém překladu, aby mohly být užitečné jak domácím čtenářům, tak zahraniční odborné veřejnosti. Věříme, že předložené texty nebudou pouze akademickým příspěvkem k rozvoji kanonické vědy, ale stanou se také praktickou pomocí pro všechny, kteří v každodenní službě církvi nesou odpovědnost za správní, soudní i pastorační rozhodování.

Ať je tento sborník povzbuzením k tomu, abychom i v oblasti církevního práva stále znovu uskutečňovali výzvu apoštola Pavla: „žít pravdu v lásce“ (*veritatem facientes in caritate; Ef 4,15*). Právě v jednotě pravdy, spravedlnosti a lásky totiž spočívá skutečná síla kanonického práva i jeho nenahraditelná služba životu církve.

S přáním, aby tento svazek přispěl k hlubšímu poznání kanonického práva a k jeho věrnému, spravedlivému a pastoračně moudrému uplatňování v životě církve, přeji všem čtenářům podnětnou četbu.

V Brně dne 14. 6. 2026

Mons. JU.D. Mgr. Karel Orlita
president Akademie kanonického práva